

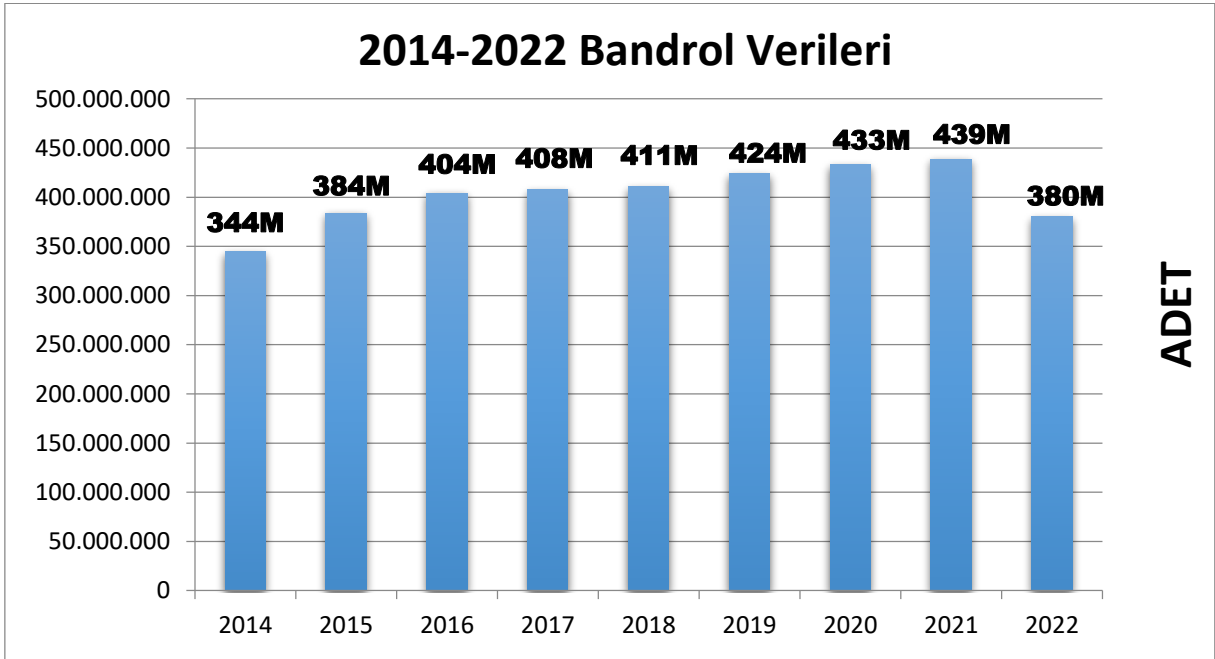
2022 Bandrol Verilerine Dair Değerlendirme

Üyesi olduğumuz Yayımcı Meslek Birlikleri Federasyonu (YAYFED), 2022 yılı kitap üretim verilerini açıkladı. Veriler yayıncılık sektöründe büyük gerilemeyi ortaya koyuyor. Yayıncılık sektöründeki genel gerilemenin yanı sıra eğitim yayıncılığı da ciddi bir gerileme ile karşı karşıya.

2021 yılında **438.679.864** adet kitap üretimi ile gerçekleşmişti. 2022 yılında ise bu sayı **380.296.402**'ye kadar geriledi. Buna göre 2022 yılında bir önceki yıla göre **58,3 milyon adet**, oransal olarak **%13,3** küçülme gerçekleşti.

Son 10 yıl değerlendirildiğinde **ilk kez** kitap üretiminde önceki yıllara göre gerileme yaşandı. Böylece 2015 yılında üretilen kitap sayısının bile gerisinde kalındı. Bu durum sektörün **7 yıl geriye** gittiğini göstermektedir (Şekil 1).

Şekil 1 Yıllara Göre Kitap Üretimi Sayıları

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 100 milyon adet yardımcı kitabın ücretsiz dağıtılması özellikle eğitim kategorisinde yer alan kitap üretim adetlerini ciddi anlamda düşürdü. 2022 yılındaki kitap üretim adetlerinde görülen gerilemede, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından

dağıtımını yapılan yardımcı kaynak kitapların etkisinin yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum aynı zamanda eğitim yayıncılarını olumsuz etkilemiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın ürettiği ve ürettirdiği kitaplarda bandrol zorunluluğu olmaması, bu eserlerin hem sayısını hem de telif hakları bakımından ölçülebilirliğini ortadan kaldırmaktadır. Bir an önce Türkiye'de üretilen tüm kitapların bandrol altına alınması özel sektörle kamu üretiminin eşitlenmesi gerekmektedir.

Kitap Üretimine Kategorilere Göre Değerlendirilmesi

Kitap üretiminin kategorilere göre dağılımını incelendiğinde eğitim yayınlarının 2020 yılına göre %5 oranında küçüldüğü görülmektedir (Tablo 1). Diğer tüm kategorilerle karşılaştırıldığında en büyük düşüş eğitim yayınlarında gerçekleşmiştir. Yıllara göre nüfusun ve öğrenci sayısının arttığı düşünüldüğünde eğitim yayınlarındaki gerilemenin daha yüksek olduğu düşünülmektedir.

Tablo 1 Kategorilere Göre Kitap Üretimine Dağılımı (2020-2022)

Tür	2022		2021		2020	
	Adet	Oran	Adet	Oran	Adet	Oran
Yetişkin (Araştırma, inceleme vb.)	73.844.863	19,42%	90.379.535	20,60%	90.201.549	20,80%
Yetişkin Kurgu (Edebiyat, sanat vb.)	34.299.328	9,02%	31.183.411	7,10%	32.354.331	7,50%
Çocuk-Gençlik	46.048.282	12,11%	43.973.357	10,00%	44.763.278	10,30%
Eğitim	182.148.008	47,90%	234.204.906	53,40%	228.730.321	52,80%
Akademik	5.236.945	1,38%	6.220.481	1,40%	5.514.246	1,30%
İnanç (Her türlü dini yayın)	33.009.072	8,68%	27.909.066	6,40%	26.693.426	6,20%
İthal	5.709.704	1,50%	4.809.108	1,10%	4.956.481	1,10%
Toplam	380.296.402	100,00%	438.679.864	100,00%	433.213.632	100,00%

Tablo 1'de görüldüğü üzere 2022 yılında yayımlanan kitapların %19,4'ünü yetişkin araştırma, inceleme kitapları, yaklaşık %9'unu yetişkin edebiyat sanat kitapları, %12,1'ini çocuk ve gençlik kitapları, yaklaşık %8,7'sini inanç kitapları, yaklaşık %1,4'ünü akademik yayınlar, %1,5'ini ithal yayınlar kitapları ve %47,9'unu eğitim alanındaki kitaplar oluşturdu.

Tablo 2'de 2020-2022 yılları arasında kategorilere göre kitap üretiminde gerçekleşen değişim oranları verilmektedir. Buna göre yine eğitim yayınlarında ciddi gerileme olduğu görülmektedir.

Tablo 2 Kategorilere Göre Kitap Üretiminde Değişim Oranları (2020-2022)

	Yetişkin (Araştırma, inceleme vb.)	Yetişkin Kurgu (Edebiyat, sanat vb.)	Çocuk- Gençlik	Eğitim	Akademik	İnanç (Her türlü dini yayın)	İthal	Genel Toplam
2022	73.844.863	34.299.328	46.048.282	182.148.008	5.236.945	33.009.072	5.709.704	380.296.402
2021	90.379.535	31.183.411	43.973.357	234.204.906	6.220.481	27.909.066	4.809.108	438.679.864
Değişim(%)	-18,29%	9,99%	4,72%	-22,23%	-15,81%	18,27%	18,73%	-13,31%
2021	90.379.535	31.183.411	43.973.357	234.204.906	6.220.481	27.909.066	4.809.108	438.679.864
2020	90.201.549	32.354.331	44.763.278	228.730.321	5.514.246	26.693.426	4.956.481	433.213.632
Değişim(%)	0,20%	-3,62%	-1,76%	2,39%	12,81%	4,55%	-2,97%	1,26%

Tüm kategoriler arasında eğitim yayınları geçtiğimiz yıla göre **-22,23** oranla en büyük düşüşün gerçekleştiği alan olmuştur. Ayrıca 2022 yılında eğitim kategorisinde üretilen kitaplar **ilk kez %50** bandının aşağısına gerilemiştir.

Sonuç olarak başta eğitim yayınları olmak üzere diğer tüm alanlara yönelik önemli adımların atılması gerekmektedir. Aksi takdirde ülkemizdeki kültürel gerileme önlenemez boyutlara gelecektir. Cumhuriyetin 100. Yılına girdiğimiz bugünlerde kültürel alanın önemli taşıyıcılarından olan yayıncılık sektörü yeniden canlandırılmalıdır.